

Azərbaycan

Seritun piyo ki, amdari pɾəɯ nanane baksə
Soğo şotio kalabiyo, izi muçianakɯn nanane. Tl
soğo, amdaren pula xɯaυpɾi çiatiaxun aki vətəne

Beşi nana vətənin üç Azərbaycan. Azərbaycan
Xəzər dənənin çiotiastiane. Kür, Araz kinə kaka-
la oxɯural Azərbaycani qulaxune çitoyeçi taysa.

Azərbaycana hikə ukiayinan bune. Pambakı,
arum, nöbyübt, tiul, beli, meyvoox, hema-hema
~~çöy çöy~~

Yan beşi vətənə keleyan çurusa.

Sa kala vətənzaxbu,

İz üç Azərbaycan.

Me vətətəxyn sa ği,

Bez üç çöybakal tene.

men şahat mindəkhone əylstia. İzi viçeynaqal əylstiane çuresa. Aranen tadi turinaxun şotiaynaq mindəkhə əylstia burxəne. Sa hema ğinen çareqo.

Mi bitala kinə Aranen tie mindəkhə laqale. Şotiay turmuğon mibala tene.

Eyex efanan: Usumnan hare!

Çalxeçij alim

Qəbələ rayonaxun çieri ciila alimxo kelene bake. Şotiogoy soğol professor Vahid Qəhrəmanove. Şotiin kəba yəştie bakatian əşləne

burxə. Xəoçie usen sa hema rayonane əşbe. 1935-ci usena Bəkün Universitetie məlimluğane burxə. Ömürə bel duğamun tiya dəse tade.

Vahid Qəhrəmanov respublikinə çalxeçij alimxooy soğone bake.

Qəbəlin şəhərə bakala işkiola me rayonaxun çieri ciila alim Vahid Qəhrəmanovi ciyatun tade.

Tadesun: Buşkəyəlxo əyiten uranan:
12, 18, 21, 28, 39, 61, 1935, 1940, 1978.

Əyelkəba buz

Əyel dəsəne taysay,
Buze loxole laysay.
Saal turmux firçieçij,
Homoy loxol fareçij.

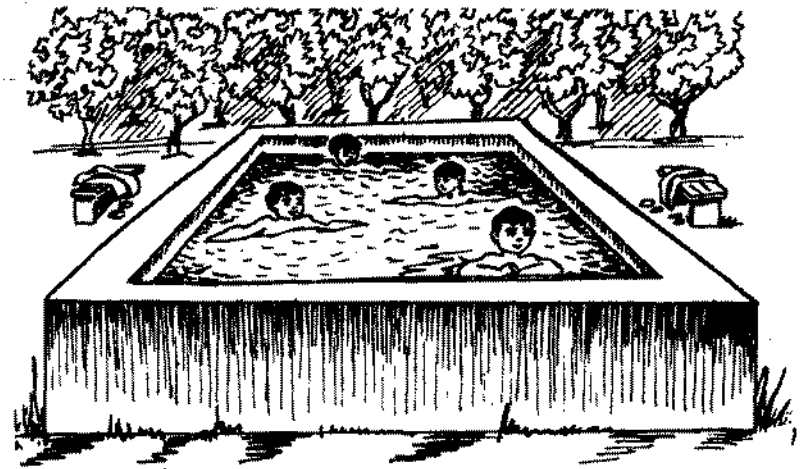
Oşa içü alabi
 Tle buza metöre pi:
 – Hun he yamannu, ay buz!
 Amdar sakalnu, ay buz!
 Male mandiyo vaynaq
 Hoğulin gam ğimxoynaq
 Usun xena çurunğo
 Охъа кәрбаки танго.

Tadesun: izi boş "ji" saal "ci" tarur bakal
 öyitmiş bəğğəybi campanan.

Mecürəz oçasa çəoya, kulmuğo, ozana,
 ütmüxxo, uluxxo, şotioğoy tımurxoal oçuzq
 sa. Usun-usun oçıqaluzne. Sapiınnutı çıema cır
 sun çətine. Vənal har ği kulmuğo, çəoya, oza
 na, ütmüxxo, uluxxo oçıqanan. Usun-usun oçı
 qalpanan.

Eyex efanan: bul, por, ütmüxx, ozan
 kьokь, baçan, kьodox, net, kьaş, çəo, pul, tapan

Tadesun: Şikilə beğğanan, hikə ananqsa up
 anan.

Axsibay

Hoğul baysuna male mande. Hoğul bağala ği
 yaynaq kala axsibay bakale. Qojurxo şıampi

təmizbaltıun. Ukunxo boxaltıun. Əyluğoynaç
xьokьla gonbaltıun. Yanal qorımorııı həvкьsa
tağalyan. Qorımorııın qəvьurxo kiye bikьı
qojurxo taraqalyan. Har qojin bevьı me əyitmuğo
uqalyan:

Qorımorııı, qorımorııı

Sa eça, rıəv eça, xьokьla eça!

Nanoğonal yax gonbaki xьokьla tadaltıun.

Coğab tadan:

1. Joğulin xaşur manua?
2. Joğul bakatıan hikətiunbsa?
3. Qorımorııına şına həvкьsa?
4. Əyluğon manin əyitmuğo uqaltıun?
5. Nanoğon şotiğo hikə tadaltıun?

Eyex mandi amdar

Xəlil Əlimirzəyev Qəbələ rayonin
Mirzəbəyli ayizene nanaxun bake. Tle ayizir

işqola qalpi çarkituxun oşa rıəv usen qolxozane
əşbe. Oşa Bəkünə taçı institutiəne baçe. Tliya-
na çarkituxun oşa xib usen davinane bake.

1946-ci usenaxun izi ömürin oşiel uiri
Bəkün Universitetiəne əşbe. Eğala nəsilxon şo-
tio eyexun çievqala tetıun.

Bavağoy əyit: Amdar rıuri taneğo, şahatı
ııı manedo.

Djoğab tadan:

1. X. Əlimirzəyev mayaa nanaxun bake?
2. Şotiın manin işqolxo qalpe?

Şikilə beğanan, hikənan aqsa?

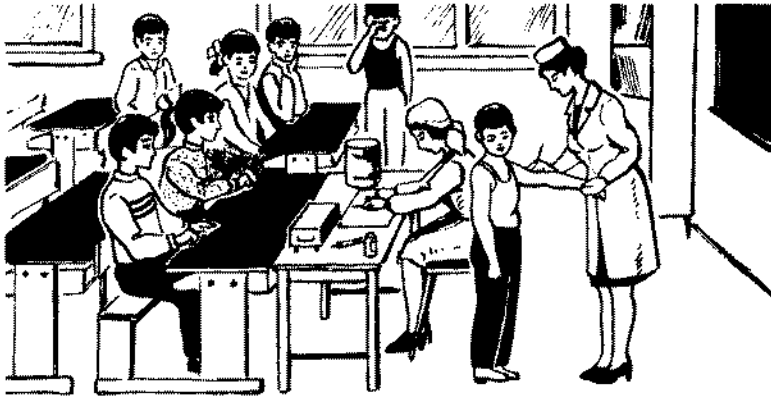
Dadal

Elmapa, hurmi dadal!
Va ene kəçi tez tadal.
Некькьара elqayıvax,

Elpi za qalqayivax,
 Seyvanexun tez ciğal,
 Vi peysəre tez eğal.
 Hikən beğsun çurpiyo?
 Nəyni kəçiə ciqatıan,
 Bez kəşinən tuqtıiyo!

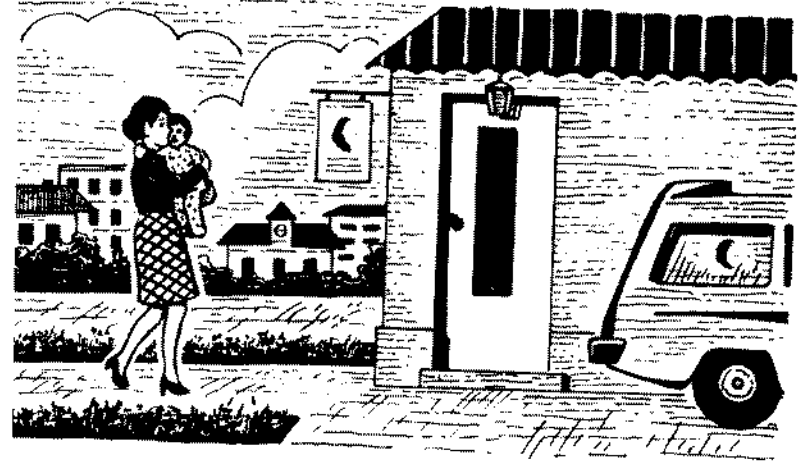
Цамранан: Dadal, şımaq, qoqoş, ciirik,
 kəçi, kьut, mes, хьокьла.

Цицик бостун

Ėe beşi işqola ciiciktiun botıyo. Ene ciici-
 ik teyan çieqal. Цицикə botıatıan zu sal tez

кьибіьуо. Аунуренкьа Alvinen öьнеьтиунриьуо. Za-
 rina şina ava mayaa çarıbakiyo. Sona qoyane
 titteriyo. Şotioğoy ciiciкə əuçiə botıaltıun.

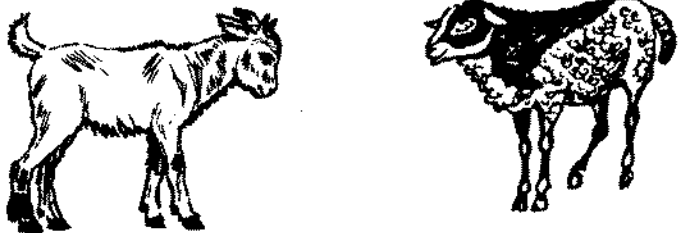
Eyex efanan: Diristoğon!
 Şahatı yakъ!

Кеçi

Ay ala-bula keçi,
 Миькьоьох kala keçi!

Sapsa aьxıyl matakı,
 Bugıxmuğo malakı!
 Vi beşı sa ule çieğo,
 İz kiyexın ten çarqo.
 Çoban harı rıarımın,
 Muşkəəpne mando vaxın.

Tadesun: Qojın heyvanxoy çiyurxo uranan.

Erekъ kirbsun

Payız harı rıarıene. Erekъ kirbsunin çıtte.
 Beşı sa erekьluğebu. Erekьluğa toroox kelene.

Erekъa kirbseynaq toroğo jııkpırsune lazım bak-
 sa.

Nəyni kala vıçı Manasen erekьluğın toroğo
 jııpkıeri. Şahatı erekъe bari. Nanan, xunçen, saal
 zu bari erekъa kiryanbi.

Bavanaı kireci ereka axarı qoyane taşeri.
 Biyəşço erekъa kirbi çaryanki.

Eyex efanan. Erekъ, uşkь, şavalutı, ğoğ,
 kenek, ar, eşı, zokъal, ruşıa, dampıul, bayı.

Bavağoy əyit: Erekъa bosı rıeştrıebla cu-
 nune çıarıbesa.

Qoasari Voroşil

Qoasari Voroşil 1932-ci usena Qəbələ rayon-
 ın Nişje ayızene nanaxun bake. Birı usenin

bakatian bava açbesriene. Sa viçi sa xunçi nan-
ay umudatiun mande.

Niñje ayizin biğğin işkiola, Bökün şöhəre
Universitetie çarke. Oşa boxoy usenxo muzur-
xoy loxol əşbi kele əsərxone campe. Şotıay sa
kirk 1974-ci usenane çiere. Piuranna oşatiun
tərbe.

Q. Voroşil kele muçamuz amdare bake. Ə-
xıyl-uzşia hema amdara kule riariesrie. Şotıaynaqal
çalxalxoy eyexun tene çieysa.

Цамранан, Азирбечанин музастиа нубакала
тиагирхоу окъахун кици зараһан:

Хъуьпхъуьл, буькьѳьл, муьхъѳьл, завоти,
риатриал, дѳьрпал, лѳькь, курѳинкѳ.

Ağala

Ağala, ay ağala!
Ğin bəğğəybi eğala?
Ten ava me biyəşçə
Sa gazaxbu tağala?

Kalnan leveti laxale,
Цороби хурı boxale.
Samal çəyi tağayiz,
Pulmux yakъa bakale.

Tülki qoqoşın qoya.

Tülki banecı qoqşın qoya. Qoqoşxo alloy galatıunıy. Tülkinen hərəkətebsay şotıoğo bıkъaney. Me əşlə anekı xəbyen. Havalane baki tülkin loxol. Şonoal кыъeъхun busa taranen tı-teri tanecı.

Coğab tadanın:

1. Tülki mayaa bacı?
2. Qoqoşxo mayatıunıy?
3. Xəbyen hikəəbi?
4. Tülki horabaki?

*Yüşka Aram oğlu Aydınov,
Jora Avetisicar Keçaarı*

ƏLİFBA

(Udi dilində)

Azərbaycan Dövlət Tədris-Pedaqoji
Ədəbiyyat nəşriyyatı "Maarif"

Bakı – 1996

Redaktoru *A. C. Ələkbərov*
Rəssamları *A. Ş. Hüseynov, R. A. Şatıkov*
Bədii redaktoru *A. A. Ələkbərov*
Texniki redaktoru *F. H. Qəmbərova*

Yığılmağa verilmiş 10.07.96. Çapa imzalanmış 7.08. 96. Kağız formatı 60x90 1/16. Ofset kağızı. Ədəbi qarnitur. Ofset çapı. Fiziki və şerti çap vərəqi 525. Şerti rəng-otisk 544. Uçot nəşr. vərəqi 604. Tirajı 1000. Sifariş 129. Qiyməti müqavilə ilə.

Azərbaycan Respublikası Mətbuat və İnformasiya Nazirliyinin "Maarif" nəşriyyatı, Bakı 370111, Ə. Tağızadə küçəsi, № 4.

Azərbaycan Respublikası Mətbuat və İnformasiya Nazirliyinin "Şorq-Qorb" mətbəəsi.
Bakı A. Ələsgər küç. 17.